

MOKĖJIMŲ NEGRYNAISIAIS PINIGAIS APŽVALGA (2011 M.)

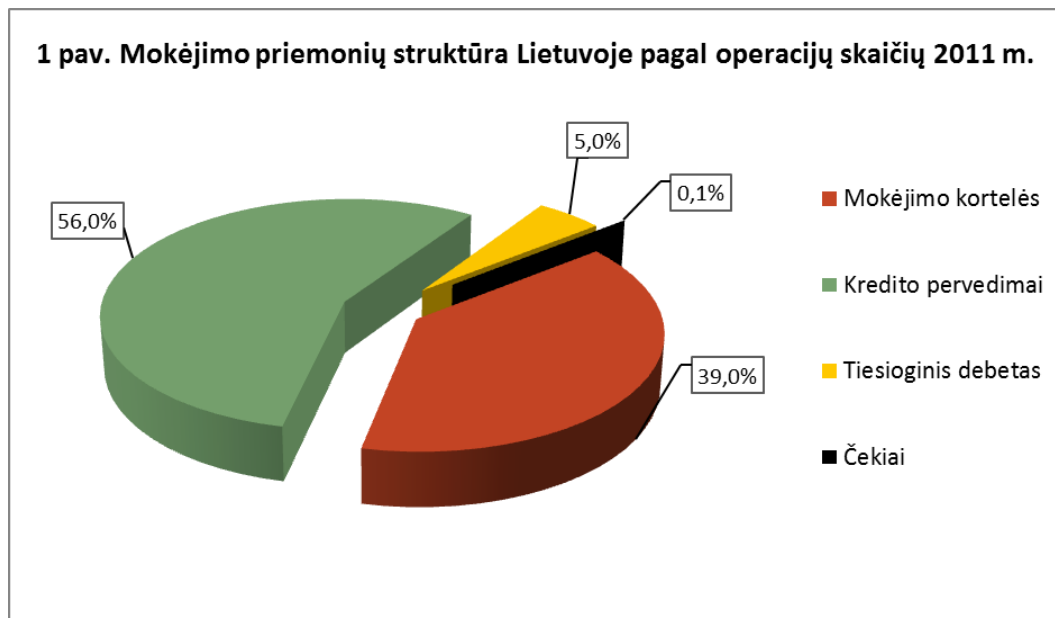
2011 m. Lietuvoje atlikta 278,1 mln. mokėjimo negrynaisiais pinigais operacijų (žr. 1 lentelę), iš jų – 268,0 mln. vietinių (96 %) ir 10,1 mln. tarptautinių mokėjimų (4 %). Šių mokėjimo operacijų vertė sudarė 771,3 mlrd. litų, iš jų vietinių mokėjimų vertė – 604,3 mlrd. litų (78 %), tarptautinių – 167,0 mlrd. litų (22 %). Per metus visų mokėjimo negrynaisiais pinigais operacijų padaugėjo 22,1 procento, iš jų vietinių mokėjimų – 21,8, o tarptautinių – 29,8 procento. Palyginti su 2010 m., visų mokėjimo negrynaisiais pinigais operacijų vertė sumažėjo 10,6 procento, iš jų vietinių mokėjimų sumažėjo 14,5 procento, o tarptautinių – padidėjo 6,9 procento. Toliau plito modernios mokėjimo negrynaisiais pinigais priemonės: internetu inicijuoti kredito pervedimai, mokėjimai kortelėmis ir tiesioginio debeto operacijos. Kredito pervedimų operacijų skaičiaus geroką padidėjimą lėmė mokėjimo įstaigų operacijos, kurių duomenys anksčiau nebuvo renkami. Toliau mažėja čekių operacijų.

1 lentelė. Mokėjimai negrynaisiais pinigais 2011 m. Lietuvoje

	Operacijų skaičius		Operacijų vertė		Vienos operacijos vidutinė vertė tūkst. Lt
	mln. vnt.	palyginta su 2010 m., daugiau, mažiau (–), %	mln. Lt	palyginta su 2010 m., daugiau, mažiau (–), %	
Visi mokėjimai negrynaisiais pinigais	278,1	22,1	771 300	–10,6	2,8
Kredito pervedimai	155,6	35,8	760 848	–10,8	4,9
Tiesioginis debetas	14,7	5,2	2 240	2,4	0,2
Mokėjimo kortelės	107,6	8,6	6 838	13,7	0,1
Čekiai	0,2	–10,7	1 374	–17,6	8,2

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

Mokėjimo priemonių struktūra keitėsi nedaug (žr. 1 pav.). Ir toliau didžiausią dalį sudarė kredito pervedimai.

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

2011 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2010 m. gruodžio 31 d., mokėjimo kortelių sumažėjo 8,8 procento – jų buvo apie 3,95 mln. (žr. 2 lentelę). Tai didžia dalimi lėmė sustabdyta AB banko SNORAS veikla. Ypač sumažėjo (28,3 %) kredito kortelių – jų gruodžio 31 d. buvo 406 tūkst. Debeto kortelių skaičius krito mažiau (6,2 %), jų buvo 3,5 mln. Vienintelė kortelių rūšis, toliau didėjusi, – virtualiosios kortelės. Palyginti su 2010 m. gruodžio 31 d., šių kortelių skaičius ūgtelėjo 14,3 procento. Jos užima rinkos mažą dalį (1,8 %), tačiau vertinamos už saugumą atsiskaitant elektroninėje erdvėje.

2 lentelė. Mokėjimo kortelės (laikotarpio pabaigoje)

	2010	2011
Visos mokėjimo kortelės	4 331 301	3 951 529
Debeto kortelės	3 704 501	3 476 053
Kredito kortelės	565 834	405 793
Virtualiosios kortelės	60 966	69 683
Visos mokėjimo kortelės 1 000-iai gyventojų	1 335	1 235
Mokėjimo kortelės 1 000-iai gyventojų – ES vidurkis	1 450	nėra duomenų

Šaltiniai: Europos centrinis bankas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Per metus, palyginti su 2010 m., visų rūšių mokėjimo kortelių operacijų skaičius ir vertė padidėjo, ypač kredito ir virtualiųjų kortelių. Tačiau ir toliau vyravo operacijos debeto kortelėmis: prekybos vietose atsiskaitant visų rūšių mokėjimo kortelėmis, septyni iš dešimties litų išleidžiami naudojant debeto korteles (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Mokėjimai kortelėmis 2011 m.

	Operacijų skaičius		Operacijų vertė		Vienos operacijos vidutinė vertė, Lt
	tūkst. vnt.	palyginta su 2010 m., daugiau, mažiau (–), %	mln. Lt	palyginta su 2010 m., daugiau, mažiau (–), %	
Debeto kortelės	95 372	7,7	5 093,2	11,0	53
Kredito kortelės	11 695	15,4	1 667,8	22,1	143
Virtualiosios kortelės	560	34,6	76,8	30,6	137

Šaltinis: Lietuvos banko skaičiavimai.

2011 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje veikė 1 305 bankomatai (žr. 4 lentelę), iš jų 1 206 gryniesiems pinigams išduoti ir 138 – priimti (39 bankomatai atliko abiejų rūšių operacijas). Palyginti su 2010 m. gruodžio 31 d., bankomatų sumažėjo 16,9 procento. Tai lėmė sustabdyta AB banko SNORAS veikla.

2011 m. per bankomatus išgryninta 24,4 mlrd. litų. Palyginti su 2010 m., ši suma padidėjo 8,7 procento. Bankomatais atliktos pinigų išgryninimo operacijos vidutinė vertė padidėjo 20 litų ir sudarė 370 litų. Bankų skyriai išdavė 8,5 mlrd. litų, dar 86 mln. litų gyventojai išgrynino per parduotuvių kasas.

4 lentelė. Bankomatai (laikotarpio pabaigoje)

	2010	2011
Bankomatų skaičius	1 571	1 305
Bankomatų skaičius, tenkantis 1 000 000-ui gyventojų	484	408
Bankomatų skaičius, tenkantis 1 000 000-ui gyventojų, – ES vidurkis	866	nėra duomenų

Šaltiniai: Europos centrinis bankas ir Lietuvos banko skaičiavimai.